

Dorota Czajkowska

"Na białych Polaków obława. Wojska NKWD w walce z polskim podziemiem, 1944-1953", Grzegorz Motyka, Kraków 2014 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 16 (67)/1 (251), 218

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

oraz walki na Woli. Kolejne dwa rozdziały dotyczą walk pododdziałów zgrupowania podczas powstania oraz kapitulacji. Ostatni rozdział poświęcony jest żołnierzom Zgrupowania „Radosław” po upadku Powstania Warszawskiego (pobyt w obozach jenieckich) oraz po zakończeniu II wojny światowej (konspiracja, ujawnienia wobec nowej władzy, represje, aresztowania i procesy w latach 1949–1953).

Pracę uzupełniają: aneksy, słownik biograficzny kadry dowódczej zgrupowania, wykaz skrótów, tabele oraz indeks nazwisk, a także liczne czarno-białe fotografie, często po raz pierwszy publikowane.

Grzegorz Motyka, *Na białych Polaków oblawa. Wojska NKWD w walce z polskim podziemiem, 1944–1953*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2014, 513 s.

Praca Grzegorza Motyki, doktora habilitowanego i profesora Instytutu Studiów Politycznych PAN, poświęcona jest działaniom Ludowego Komisariatu Spraw Wewnętrznych (NKWD), następnie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych–Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego (MWD–MGB), przeciwko polskiemu podziemi. Autor analizuje również współpracę Sowieców z Korpusem Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Urzędem Bezpieczeństwa oraz ich rolę w zwalczaniu działalności zbrojnych struktur Polskiego Państwa Podziemnego. Oprócz licznych opracowań wpisujących się w nurt przywracania pamięci o żołnierzach wyklętych, publikacja ta pokazuje jak przebiegało niszczenie przez władze sowieckie polskiego ruchu oporu zarówno na terenach dzisiejszej Polski, jak i na ziemiach włączonych po wojnie do ZSRS.

Zaletą pracy jest wykorzystanie przez autora materiałów źródłowych z zasobów rosyjskiego Państwowego Archiwum Wojskowego, Państwowego Archiwum Federacji Rosyjskiej, archiwów ukraińskich i białoruskich, a także dokumentów Instytutu Pamięi Narodowej i Centralnego Archiwum Wojskowego. Książkę wzbogacają wspomnienia i wywiady z uczestnikami opisywanych przez autora wydarzeń.

Piotr Gursztyn, *Rzeź Woli. Zbrodnia nierozliczona*, Demart, Warszawa 2014, 390 s.

Książka Piotra Gursztyna powstała we współpracy z Muzeum Powstania Warszawskiego; dotyczy niezwykle krwawego i dotąd mało znanego w powszechnej świadomości Polaków wydarzenia, którym była masowa eksterminacja mieszkańców warszawskiej Woli w pierwszych dniach Powstania Warszawskiego, dokonana przez oddziały SS i policji niemieckiej. Stanowiła ona bezpośrednią realizację rozkazu Adolfa Hitlera nakazującego zburzenie Warszawy